

Izveštaj sa razmene studenata kroz Tempus Eduvet program

U periodu od 7. Februara do 6. Maja 2016. godine učestvovala sam u razmeni studenata na Fakultetu veterinarske medicine u Budimpešti, koju je organizovao Tempus Eduvet program. Naziv fakulteta je Szent István Egyetem, osnovan je 1878. godine i nalazi se u centru Pešte, nedaleko od glavne železničke stanice u ulici Szent Istvan broj 2.

Tokom 90 dana, pohađala sam tri praktična treninga na klinici za male životinje i to iz oblasti hirurgije sa ortopedijom i oftalmologijom, interne medicine i dijagnostike i porodiljstva. Svaka od ovih oblasti trajala je po mesec dana, tačnije po četiri ili pet nedelja. Pored navedene prakse, poslednje dve nedelje sam provela i na klinici za velike životinje koja se pretežno bavi lečenjem konja a nalazi se u selu Üllo na 30ak kilometara od Budimpešte.

Nastava na fakultetu veterinarske medicine u Budimpešti se odvija kroz pet i po godina, tačnije kroz 11 semestara, od kojih 10 (zimskih i letnjih) semestara studenti pohađaju nastavu, slušaju predavanja i vežbe, polažu kolokvijume i ispite a tokom 11. semestra stiču i razvijaju praktične sposobnosti. Studenti su u mogućnosti da 11. semstar odnosno praksu pohađaju na svom fakultetu ili bilo gde u inostranstvu na privatnim klinikama ali su dužni da praksu odrade kako na klinici za male i velike životinje, tako i u klanicama, laboratorijama i veterinarskoj inspekciji.

Kampus fakulteta čini veliki broj objekata, podeljenih po departmanima tačnije predmetima (od biologije, anatomije pa sve do zaraznih bolesti itd.) koje čine amfiteatri, predavaonice i vežbaonice gde studenti imaju teorijsku i praktičnu nastavu. Pored toga, kampus sadrži i kliniku za male životinje, kliniku za egzotične i divlje životinje, veliku biblioteku, kafeteriju, menzu i sportsku halu sa teretanom. Klinike su uređene po najvišim standardima i opremljene svim potrebnim aparatima.

Kliniku za male životinje čini velika recepcija, apoteka, pet ambulantih soba za pregled gde se veterinari susreću sa pacijentima, vrše preglede i kontrole, uspostavljaju dijagnoze ili planove terapije; prostorije za dijagnostiku - rendgenologiju, CT, ultrazvuk i endoskopiju; tri operacione sale sa "scrub in" i prostorijama sa boksovima za pacijente, od kojih se dve nalaze na odeljenju za hirurgiju, a jedna na odeljenju za porodiljstvo; odeljenje za internu medicinu i bolničko odeljenje gde se životinje oporavljaju od operacija i odakle se nakon oporavka otpuštaju iz klinike. Pored već navedenih prostorija klinika još sadrži i odvojene prostorije za hirurge, asistente i studente na smenama, prostorije za jutarnje sastanke svakog odeljenja gde se predstavljaju svi slučajevi koji će tog dana biti na klinici i tok njihovog lečenja.

Kampus fakulteta veterinarske medicine u Budimpesti

Praktični trening iz hirurgije sa ortopedijom i oftalmologijom (08.02.-04.03.)

Praktični trening iz hirurgije trajao je četiri nedelje tokom kojih nam je mentor bio dr. Dunay Miklós Pál koji je glavni anesteziolog na odeljenju za hirurgiju. Smene su trajale od 8.30 do 16h, svakog dana a svake nedelje je na smeni pored studenata na razmeni bila i grupa od po pet do deset mađarskih i internacionalnih studenata.

Radni dan počinjao je u 8.30h u sobi za sastanke gde se diskutovalo o slučajevima od prethodnog dana, o slučajevima koji predstoje i operacijama i zahvatima koji će biti izvođeni. Nakon toga, dan se nastavljao u prostorijama za pripremu životinja za operaciju gde bismo pomagali u pripremi lekova, intubaciji životinja i davanju premedikacije ili u prostorijama gde su se vršili CT, ultrazvučni, rendgen ili endoskopski pregledi. Pre samih operacija često smo imali priliku da slušamo veterinare i njihove planove za predstojeće operacije, da pregledamo snimke i diskutujemo o mogućim načinima lečenja.

Operacije su se izvodile u dve hirurške sale koje su povezane prostorijom za pripremu lekova, pre-operativnu pripremu i anesteziju pacijenata. U jednoj sali izvođene su operacije iz oblasti ortopedije od strane dr. Diószegi Zoltána, a u drugoj sali operacije mekih tkiva i oftalmološke operacije od strane dr. Németh Tibora, šefa departmana za hirurgiju. Svaka od sala ima zasebnu pred-prostoriju za dezinfekciju osoblja u kojoj se nalaze i autoklav, komprese, maske, kape i sva ostala oprema.

Tokom operacija smo posmatrali različite intervencije i zahvate, dok su redovni studenti fakulteta imali kao opciju i asistiranje hirurzima. Veliki deo svog vremena provela sam u sali za ortopediju gde sam posmatrala i pomagala u obavljanju nesterilnih delova operacije, poput

dodavanja rukavica, konaca, uključivanju pumpe sa sukciju i ostalo. Radni dan se završavao najčešće oko 16h, ponekad i 17h.

Praktični trening iz interne medicine (07.03.-01.04.)

Praktični trening iz interne medicine trajao je četiri nedelje tokom kojih nam je mentor bila dr. Viszi Zsuzsanna. Smene su trajale od 8h do 16h svakog dana i ovde, kao i na hirurgiji, su se smenjivale grupe od po pet do deset studenata svake nedelje.

Odeljenje za internu medicinu je podeljeno na ambulantu, dijagnostiku i intenzivnu negu. Ambulanta podrazumeva prijem pacijenata, uzimanje anamneze od vlasnika, vršenje kliničkog pregleda i dalje upućivanje na ostale dijagnostičke metode ukoliko su one neophodne. Različitim danima u nedelji, doktori specijalisti bi vršili konsultacije sa vlasnicima pacijenata. Imala sam prilike da prisustvujem nekolicini takvih pregleda i konsultacija kod dr Máthé Ákos, specijaliste za dermatologiju i endokrinologiju, dr Sterczer Ágnes, specijaliste za hepatologiju i gastroenterologiju i dr Balogh Márton, specijaliste za otologiju i nekolicine drugih.

Deo koji se tiče dijagnostike se nalazi u drugom delu klinike i čini dve prostorije za rendgenoskopiju, CT, dve prostorije za ultrazvučnu dijagnostiku i jedna za endoskopiju. Najčešće sam posmatrala preglede uz dr Arany-Tóth Attila - rendgenologija, dr Manczur Ferenc - ultrazvučna dijagnostika, dr Psánder Roland i dr Balogh Márton - endoskopija.

Intenzivna nega podrazumeva stalni monitoring pacijenata čije stanje nije stabilno. Većinu vremena prakse na internoj medicini sam provela na intenzivnoj nezi uz mentora dr. Viszi Zsuzsanna, dr. Aradi Zsófia, dr. Balogh Éva i dr. Csöndes Judith.

Radni dan je počinjao u 8h, kad bi uglavnom imali kratak brifing o pacijentima na intenzivnoj nezi, upoznavali se stanjem životinja i terapijama koje su primile u toku noćne smene. Nakon toga, imali bi jutarnji sastanak gde smo se upoznavali sa novim pacijentima i diskutovali o dijagnozama. Posle jutarnjih sastanaka odlazili bi na intenzivnu negu, pripremali lekove, vodili životinje u šetnju, davali lekove i infuzije, pratili stanja pacijenta, a danima kada bi bilo malo pacijenata na klinici, diskutovali bi sa doktorima na zadatu temu i pravili diskusije (npr. Adisonova bolest, akutni pankreatitis itd). Ostatak dana, po želji, mogli smo provoditi na nekom od tri dela interne medicine. Radni dan se najčešće završavao oko 16h.

Studenti vrše klinički pregled i diskutuju o mogućim dijagnozama

Praktični trening iz porodiljstva (04.04.-06.05.)

Praktični trening iz porodiljstva trajao je pet nedelja tokom kojih nam je mentor bila dr. Lipscey Zsuzsanna uz koju smo i proveli najviše vremena tokom prakse na odeljenju za porodiljstvo. Pored naše mentorke pratili smo i rad dr. Kecskeméthy Sára i dr. Müller Linda.

Na ovom odeljenju se nalazi hirurška sala, jedna od tri prethodno pomenute, sa tri dodatne prostorije od kojih jedna, služi za pripremu životinja za operaciju, druga - za buđenje životinja iz anestezije i post-operativni oporavak i treća - "scrubing area" u kojoj se doktori i pacijenti pripremaju za operaciju.

Radni dan počinjao je u 8h. Odeljenje je imalo saradnju sa lokalnim azilima, tako da su na kliniku svakog radnog dana pristizala po četiri psa na kastraciju, ovariektomiju ili ovariohisterektomiju. Na takvim pacijentima - iz azila, imali smo priliku i sami da asistiramo u procesu operacije pa čak i da, uz nadzor veterinara, sami podvežemo jajovode i semevode i zašijemo sve slojeve otvorene rane. Studenti su takođe bili zaduženi za spremanje lekova, medikaciju, intubaciju životinja, monitoring parametra anestezije tokom operacije i monitoring buđenja iz anestezije i oporavak pacijenata. Povremeno je bilo i pacijenata koji nisu iz azila, već su vlasnički psi i u takvim prilikama bi posmatrali operaciju. Radni dan se završavao između 12-16h svakog dana i to u zavisnosti od broja operacija koje su za taj dan bile predviđene. Tokom pet nedelja, koliko smo bili na ovom odeljenju imali smo prilike da prisustvujemo tri puta i carskom rezu.

Volontiranje na klinici za konje (25.04.-06.05.)

Pored redovne prakse na porodiljstvu, polednje dve nedelje sam provela na klinici za konje koja se nalazi u selu Ūllo na 30ak kilometara od Budimpešte.

Prevoz od fakulteta do klinike bio je organizovan svakog jutra u 7h. Po dolasku na kliniku, oko 8h, imali bi jutarnji sastanak i kratak uvod o pacijentima koji su prisutni na klinici i njihovim dijagnozama i terapijama. Potom bi studenti pripremali medikacije i davali jutarnje terapije. Monitoring svih grla vršio se na tri sata i to u 9, 12 i 15h.

Između monitoringa grla, često je bilo prilike za posmatranje rendgenološke i ultrazvučne dijagnostike uz dr. Tóth Péter, endoskopije uz dr. Tuska Pal i operacija od koji su najčešće bile kastracije i frakture karpalnog zgloba kod sportskih konja koje je izvodio dr. Izing Simon.

Klinika za velike životinje (slika gore) i izvođenje praktične nastave na predmetu Bolesti kopitara (slika dole)